

catechetický **VĚSTNÍK**

č. 7 Školní rok 2000/2001 – březen

Drazí,

začíná příprava na Velikonoce, postní doba. O postu se dnes dost mluví, jak je užitečný pro tělo i pro duši. Ten velikonoční půst by však měl mít především rozměr osobní. Měl by vyvěrat z lásky k Tomu, který „si mě zamiloval a vydal sebe samého za mne,“ jak píše svatý Pavel (*Gal 2,20*). A jak ho prožívat? „Což nemám pít kalich, který mi dal Otec?“ řekl Kristus Pán, když ho v Getsemanské zahradě zatýkali (*Jan 18,11*). Kalich, který mu podal Otec a který Pán Ježíš vypil z lásky k nám.

Kéž bychom i my dovedli přijímat, zvláště v té postní době, všechno těžké a nepříjemné, co nás potká, z rukou nebeského Otce. Ať už to přijde od kohokoliv – režií má přece v rukou vždycky On. S důvěrou a láskou, jako Pán Ježíš. To by mohlo prohloubit náš osobní vztah k němu, a třeba by nám to i pomohlo, abychom pak hlouběji a vroucněji prožili Svatý týden.

To Vám vyprošuje a k tomu Vám žehná

Váš biskup Jaroslav Škarvada

VZDĚLÁVÁME SE

Věřím ... i v Ježíše Krista, Syna jeho jediného, Pána našeho

V této části začínáme probírat vyznání víry v božsko-lidskou osobu Ježíše Krista. Nejprve se zaměříme na období, které předcházelo příchodu Božího Syna na svět, konkrétně na to, jak Izraelité vnímali pojmy **vykoupení** a **král**, které se vztahovaly k budoucímu Mesiáši. Izraelská představa Boha nebyla tak duchovní, jako je třeba dnes. Bůh byl pro Izraele daleko víc konkrétní, byl to Panovník, byl to Vykupitel.

Bůh jako **Vykupitel – Redemptor**. Izrael si ve svých dějinách stále víc uvědomoval, že kdykoli je nevěrný Bohu a smlouvě s ním, jeho existence se začíná hroutit. Prohrává bitvy, upadá do zajetí, prožívá pustošení chrámu. Ze všech těchto obtížných situací se dostává jedině díky absolutní věrnosti Boží. Jedině Bůh jej může vysvobodit ze zajetí a otroctví, z nebezpečí vyhynutí. Než však v Izraeli dozrála představa Boha-Vykupitele, lidé si význam vykoupení doslova ohmatali na sobě samých. V Izraeli se totiž vyvíjelo několik forem vykoupení:

1. Vykupitel krve – pokud byl zabit člen rodu, jeho nejbližší příbuzný měl povinnost jeho smrt pomstít, vykoupit jeho život životem vraha, a měl proto právo na život vraha. Takto se zachoval například Bůh už vůči Kainovi za smrt Ábelovu. Kain patří Bohu, a nikdo jiný na něj nesmí sáhnout a mstít se. Později Bůh stanovil tzv. azylová města (*Num 35,11*), ve kterých mohl ten, kdo

Co přináší číslo č. 7:

Téma: **Věřím...
i v Ježíše Krista,
Syna jeho jediného,
Pána našeho**

- Vzděláváme se:
Ježíš Kristus – slíbený
Vykupitel (*J. Kaňa*)
- Inspirace
pro katechezi:
Metody k tématu Ježíš
– Vykupitel, Pán
Metody k liturgickému
roku: Postní doba
- Test znalostí:
Ježíš – Vykupitel
- Povídka:
Legenda o kamenech
- Pedagogické okénko:
Symboly a symbolika

Přílohy:

- Kartičky
pro chytré hlavičky:
SZ: Rebeka, Áron
NZ: Pilát Pontský,
Jakub
- Luštěnky a prac. listy:
Jméno Ježíš
Vyprávění o Ježíšovi
Skutky křesťan. lásky
Postní doba
- Postní soutěž
- Pro mše s dětmi
4. postní až neděle
Zmrtvýchvstání Páně
(cyklus C)

neúmyslně zabil, najít záchranu a v milostivém létě se pak vrátit už beztrestně ke své rodině. Milosrdenství tedy vítězí nad pomstou.

2. Vykupitel země – pokud člověk v nouzi prodá svou zem, má právo ji vykoupit zase zpět, protože země je výlučným vlastnictvím Boha a ne lidí.

3. Vykupitel příbuzného – pokud zemře muž bez dětí, je povinností jeho nejbližšího příbuzného zplodit z jeho ženy potomka, aby jméno tohoto mrtvého v dějinách nezaniklo. Toto „vykoupení jména“, záchrana jména, je také nazýváno „levirátní právo“. Takto Bůh po smrti svého Syna dává sám jeho jméno každému, kdo se narodil křtem, tam člověk přijímá ne už jméno předků, ale jméno Boží (*viz Kol 2,11n*).

4. Vykupitel z otroctví – nejbližší příbuzní se měli postarat o vykoupení z otroctví toho, kdo do něj upadl, např. pro dluhy. Avšak každého sedmého („milostivého“) roku dostávali otroci svobodu – Bůh sám je „vykoupil“. Otrokář jim musel dát s sebou obilí, aby mohli začít znovu svobodně žít. A pro zajímavost: tomu, kdo i přes možnost nabytí svobody chtěl v otroctví zůstat, mělo být provrtáno ucho za trest, že nepřijal výzvu ke svobodě (*Dt 15,17*).

Ježíše vyznáváme jako toho, kdo je **Pomazaný – Christos** (řecky) – **Mesiáš** (z hebrejštiny). Starozákonní představa Mesiáše vychází z představy krále. Náboženství Egypta a Mezopotámie se velmi lišilo v tom, jak vnímalo svého krále. Zatímco farao byl považován za boha, mezopotámské náboženství jej vnímalo jako božského vyslance, bohu zodpovědného. Po všech historických tragédiích, zejména ale po všech vyhnanstvích začal v Izraeli převládat názor, že se to vše děje kvůli nevěrnosti Izraelitů, zejména však králů. Prorok Ozeáš vyčítá Izraeli, že spoléháním na své krále „zasel vítr“ a teď „sklízí bouři“ (*8,7*). Izraelité si tento svůj prohřešek stále víc uvědomovali, přestávali se spoléhat na lidské krále a naopak začali upínat svou pozornost na krále, který má teprve přijít. Mesiáš má být „pomazaný král Izraele“. Nesmíme ovšem zapomínat, že to ještě nevyjadřovalo, že tento Mesiáš má být samým Bohem (tajemství Nejsvětější Trojice ještě totiž nebylo zcela zjeveno). Za vzor krále byl považován David, který vždy plnil vůli Boží, proto Mesiáš bude pravý „**Syn Davidův**“. Jeho autorita však nebude už založena na tom, že pochází z Davida, ale od samého Boha. Proto prorok Daniel mluví o tom, že zachránce mládenců v peci je „**syn člověka**“ (*Dan 7*), nevystupuje tedy v moci Davidově, ale jako vyslanec Boží, který přichází z nebe. Mesiáš vjede do Jeruzaléma jako král (*Zach 9,9*). Mesiáše

předpovídá i prorok Micheáš („*a ty, Betléme efratský... “ 5,1*). „Efrata“ je jménem ženy nacházející se v rodokmenu z Judy (*1 Kron 2,24*), přičemž pojem „efratský“ má stejný kořen v hebrejštině jako slovo „rodit“, takže se dá předpokládat označení Betléma za místo, kde se narodí král – Mesiáš (*viz Iz 11,1* – „vypučí výhonek z pahýlu Jesse“, Jesse byl otcem Davidovým). Pahýl je neplodný kus stromu, nový král tedy sice vyroste z původního kmenu, ale kmenu již odumřelého. Proto bude skutečně nový, jako i jeho lid (církev) bude nový.

Z tohoto všeho je patrné, že místo králů získávali v Izraeli stále větší autoritu kněží, kteří měli duchovně připravovat lid na příchod Mesiáše. Na místo autority krále se postavila autorita velekněze jako prostředníka mezi Bohem a člověkem. Do doby, než přijde Mesiáš, bylo třeba trvat na věrném zachovávání Zákona. A dohled nad tím příslušel kněžím a veleradě.

Příchod Ježíše Krista na svět byl tedy připraven po všech stránkách. Izrael čekal Mesiáše, který přijde ne z moci lidské, ale z moci Boží, který vykoupí svůj lid z moci všech nepřátel, jak zpívá ve svém chvalo zpěvu Zachariáš (viz Luk 1,68-79). Přesto však Izrael Ježíše Krista jako svého Mesiáše nepřijal, i když pro něj mluví celé dějiny spásy.

Připravuje P. Jiří Kaňa

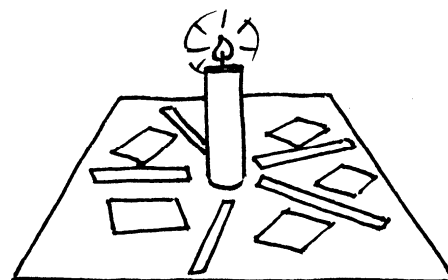
INSPIRACE PRO KATECHEZI

K tématu: Věřím ... i v Ježíše Krista, Syna jeho jediného, Pána našeho

Ježíš je Pán

Pomůcky: Vystřížené články z novin, černá látka, svíce, zrcátko, lístečky se slovy proroků, větší pruhy papíru.

Uvedení do tématu: Katecheta vystříhne z novin několik aktuálních zpráv, které ukazují utrpení a bolest lidí, kterou jim způsobilo zlo. Každý žák (případně dvojice dětí) dostane jednu takovou zprávu. Necháme dětem čas na pročtení zprávy a pak i na napsání krátké modlitby – prosby týkající se přečteného článku. Pak položíme na zem černou látku a doprostřed (prozatím!) zhasnutou svíci. Postavíme se kolem ní. Každé dítě přečte svou modlitbu, a pak ji i se zprávou položí na látku. Katecheta pak modlitby dětí uzavře.

Opakování: Katecheta ukáže dětem zrcátko a položí jim několik otázek k připomenutí tématu minulé hodiny. Zaměří se zejména na konkrétní prožívání toho, k čemu jsme byli stvořeni – být Božím obrazem. Bude jistě přínosné, když i sám katecheta bude dětem vyprávět o své osobní zkušenosti z minulého týdne, jednak pozitivní, ale třeba poví i o tom, jak se mu zrcadlit Boží lásku nepodařilo.

Téma: Vrátime se k úvodní modlitbě. Viděli jsme, že ve světě je přítomno zlo. Ani nám se v našem životě nedaří být takovými, jakými bychom měli a chtěli být. Čím to je? Krátce si s dětmi připomeneme pád člověka a skutečnost původu hříchu a zla ve světě. Jaké následky měl první hřích? Připomeneme si, že hříchem prvních lidí se člověk dostal do otroctví zla a hříchu. Bůh však člověka přesto neopustil a nenechal napospas smrti.

Opět si s dětmi připomeneme některá Boží zaslíbení o Vykupiteli, od Gn 3,15 až po slova proroků. Lidé měli příslib Boží pomoci a očekávali jeho naplnění.

Zvláště si všimneme proroctví Iz 7,14. Jaké jméno měl mít budoucí Vykupitel? Napíšeme na jednu část tabule jméno Emanuel. Vysvětlíme dětem, že jméno tehdy vyjadřovalo skutečnost, kým dotyčný je. Co říká jméno Emanuel o budoucím Vykupiteli? Najdeme si odpověď v Mt 1,23. Děti vysvětlují, co všechno zahrnuje pojem „Bůh s námi“.

Anděl Gabriel při zvěstování oznamuje vlastní jméno Vykupitele: Ježíš. Toto jméno napíšeme na druhou polovinu tabule a vysvětlíme, jaký je jeho překlad z hebrejštiny: „Bůh zachraňuje“. Opět se snažíme objevit, co tento pojem zahrnuje. Z čeho zachraňuje? Jak? Kdy?

Krátce pak ještě můžeme objasnit význam slov Kristus – Mesiáš.

Shrňme: V osobě Ježíše přichází na svět sám Bůh, aby vykoupil svůj lid z otroctví hříchu. V tom je naše záchrana – přijmout Ježíše jako svého Pána.

Dynamika: Rozdáme dětem lístečky, na nichž jsou citace biblických míst s předpověďmi Vykupitele, např.: Gn 3,15; Iz 11,1-4; Iz 35,1-7; Iz 42,3; Iz 61,1-2; Ez 34,23.27b. Děti si v Bibli příslušné texty vyhledají, vyberou si z nich krátké výstižné věty a napíší je barevnými fixy na větší pruhy papíru. Využijeme je při závěrečné modlitbě.

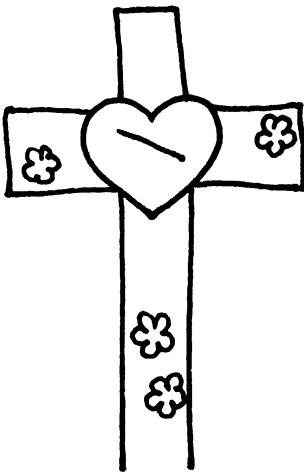
Závěr: Shromáždíme se opět kolem černé látky. Katecheta uvede modlitbu – děti postupně přečtou slova proroků o slíbeném Vykupiteli. Po přečtení věty vždy položí svůj citát na černou látku mezi zprávy o zlu a utrpení.

Na závěr se společně modlíme Věřím v Boha. U slov „Věřím v Ježíše Krista“ se zastavíme a některé z dětí rozsvítí svíci – světlo naděje zářící do temnot hříchu.

Hana Baránková, Metylovice

Inspirace k liturgickému a ročnímu období

☑ **Postní doba.** Jistě si kladete otázku, co připravíte pro děti ve farnosti k dobrému prožití postní doby. Kromě toho, že vám v příloze tohoto věstníku nabízíme pro inspiraci „Postní soutěž“ (podrobnosti k ní jsou rozvedeny dostatečně přímo u ní), rozdělíme se s vámi ještě o zkušenost z jedné farnosti brněnské diecéze:

„V postní době jsme na viditelné místo v kostele postavili velký kříž. Byl bez korpusu, vyroben jednoduše ze dvou břevien. Kříž byl popsán různými lidskými hříchy. Uprostřed bylo symbolické srdce Pána Ježíše. To bylo vyrobeno z červené látky podložené tvrdým kartonem tak, že se mohly vsouvat lístečky do rány v něm. Děti dostávaly za účast na nedělní bohoslužbě vždy papírové srdíčko, na které si doma napsaly své jméno. Ve středu při „dětské“ mši svaté v obětním průvodu přinášely děti svá malá srdíčka a vkládaly je do srdce na kříži.

Mimo to dostávaly děti po každé dětské mši malé papírové kvítečko. To děti během týdne vymalovávaly podle toho, zda se jim podařilo učinit něco dobrého. Příští středu své kvítečko donesly a přede mší svatou ho přilepily na kříž tak, aby kvítka postupně zakrývala hříchy napsané na kříži. Celou postní aktivitu dětí jsme zakončili při první mši pro děti ve velikonoční době. Použili jsme evangelium o tom, jak Ježíš vyzval Tomáše, aby vložil své ruce do jeho ran. A tak jsme vylosovali několik výherců, kteří měli svoje malé srdíčko v srdci na kříži.

Dvě poznámky:

- Srdíčka, která mohly vkládat děti do srdce na kříži, dostávaly pouze v neděli. Smyslem byla motivace dětí k návštěvě kostela nejen při dětské mši, ale také v neděli. Může se připojit i vysvětlení, že v srdci Pána Ježíše je ten, kdo plní Boží vůli.
- Kvítečka měla za cíl ukázat podíl každého z nás na zahlazování hříchů, které tíží kříž Pána Ježíše.

MiŠ, Šlapanice u Brna

☑ **Skutky křesťanské lásky.** Tato příloha není přímo luštěnkou, ale je třeba s ní pracovat tak, že budeme o obrázcích hovořit a zkusíme je přenést do konkrétního života dětí. Např. „sytit hladové – jak to můžeme naplnit my? Atd. (Pozn. Katolická morálka obvykle vypočítává sedm skutků tělesného a sedm duchovního milosrdenství – viz KKC 2447. My jsme to zjednodušili pro naše potřeby.)

☑ **Jméno Ježíš.** Luštěnku lze použít i jako pracovní list tak, že ji zvětšíme na formát A4 (nebo i větší). Děti si jednotlivé obrázky vystřihají i s písmeny pod nimi, a pak jimi pohybuji tak, až sestaví správnou řadu. Obrázky z Ježíšova života pak využijete mnoha způsoby.

☑ **Vysvětlení k luštěnkám.** Někteří z vás se na nás obrátili s prosbou, abychom u luštěnek a jiných příloh uváděli, pro který věk jsou určeny. Toto je však obtížné přesně stanovit. Přílohy děláme zá-

měrně tak, aby měly širší uplatnění a pomohly obzvláště tam, kde jsou smíšené skupiny složené z dětí různého věku. (Jinak máte přece možnost používat učebnice, které jsou vždy jen pro určitou třídu.) Domníváme se, že každý katecheta, který je a musí být zároveň pedagogem, pozná, co se pro jeho skupinu hodí, a co ne. Je totiž rozdíl mezi chlapci a děvčaty, mezi pokřtěnými a nepokřtěnými (z hlediska znalostí a pokroku v duchovním životě), mezi těmi, kdo mají znalosti, a těmi, kdo vedle toho víru i prožívají v rodině, mezi těmi, kdo chodí do náboženství první rok, byť jsou třeba už v 8. třídě, a těmi, kteří chodí od počátku školní docházky. Letos se snažíme, aby přílohy vztahující se k tématu Věřím v Boha (to je vždy první luštěnka), byly použitelné zhruba pro 7. třídu. Ostatní je různé. Každopádně by se luštěnky neměly množit a rozdávat dětem tak, jak jsou nyní – tj. všechny dohromady na jednom formátu A4. Je třeba si pro různý věk vybírat a předložit jim vždy jednu.

TEST ZNALOSTÍ: JEŽÍŠ KRISTUS – VYKUPITEL

1. **Kdy poprvé Bůh slíbil, že pošle Vykupitele?**
 - a) po prvním hříchu lidí v ráji
 - b) po hříchu krále Davida
 - c) při narození Jana Křtitele
2. **Co znamená v hebrejštině „Ježíš“?**
 - a) Bůh kraluje
 - b) Bůh zachraňuje
 - c) Bůh všechno vidí
3. **Jak se překládá „Emanuel“?**
 - a) Bůh s námi
 - b) Kdo je jako Bůh
 - c) Bůh uzdravuje
4. **K prorokům, kteří předpovídali narození Vykupitele, patří**
 - a) Matouš, Marek, Lukáš
 - b) Samuel, Saul, David
 - c) Izaiáš, Ezechiel, Micheáš
5. **Co znamená slovo „Mesiáš“?**
 - a) milosrdný
 - b) pomazaný
 - c) vševládný
6. **Jaké národnosti byl Ježíš?**
 - a) Říman
 - b) Žid
 - c) Egyptan
7. **V které zemi se Ježíš narodil?**
 - a) v Řecku
 - b) v Egyptě
 - c) v Palestině
8. **V době Ježíšova narození vládl císař**
 - a) Tiberius
 - b) Augustus
 - c) Nero
9. **Kdo řekl Ježíšovi: „Ty jsi Mesiáš, syn Boha živého!“?**
 - a) sv. Petr
 - b) stařec Simeon
 - c) sv. Josef
10. **Ježíš byl**
 - a) pravý Bůh a zdánlivý člověk
 - b) pravý Bůh a pravý člověk
 - c) pouhý člověk, který měl úctu jako Bůh

POVÍDKA

❖ Legenda o kamenech

K jednomu starci* přišly dvě ženy a prosily ho o duchovní poučení. První žena se považovala za velkou hříšnici. V mládí podvedla svého muže a nyní ji trápilo svědomí. Druhá žena žila po celý život bez větších pádů, a proto si nedělala žádné výčitky svědomí kvůli svým hříchům. Byla se sebou spokojená. Starec se obou žen vyptal na jejich život. První žena mu v slzách vyznala svůj velký hřích. Považovala ho za tak velký, že si ani netroufala očekávat odpuštění. Druhá žena řekla, že žádné zvláštní hříchy nemá.

Starec řekl první ženě: „Jdi, služebnice Boží, tady za ohradu a najdi si tak velký kámen, že ho sotva uneseš, a přines mi ho.“ Druhé ženě která si nebyla vědoma žádných zvláštních hříchů, řekl: „Přines mi tolik kamenů, kolik uneseš, ale ať jsou co nejmenší.“

Ženy šly a splnily starcův příkaz. První přinesla veliký kámen, druhá vzala celý pytel malých kamínků. Starec se na kameny podíval a řekl: „A teď udělejte následující věc: Zaneste kameny nazpět a položte každý přesně tam, kde jste ho vzaly. Pak se vraťte zpátky ke mně.“

Ženy šly vykonat starcův příkaz. První našla lehce místo, kde vzala velký kámen. Položila ho tedy nazpět do dolíku tak, jak ho našla. Ale druhá žena si za žádnou cenu nemohla vzpomenout, odkud vzala ten či onen kamínek. Vrátila se tedy ke starci, aniž by úkol splnila.

„Vidíš,“ řekl starec, „právě tak je tomu s hříchy. Ty jsi ten velký a těžký kámen snadno uložila na původní místo, protožeš věděla, kde ležel. Byla sis vědoma svého hříchu, snášela jsi za něj výčitky lidí i svého svědomí. Stala ses pokornou, a tak ses osvobodila od následků hříchu,“ řekl první ženě.

„Naproti tomu ty,“ obrátil se starec na ženu, která přinesla malé kamínky nazpět, „ty si nejsi vědoma žádného hříchu, a tudíž ho nemůžeš ani litovat. Zvykla sis na život v hříších, posuzuješ hříchy druhých a tím hlouběji zapadáš do vlastních. Všichni jsme hříšníci a zahyneme, když nebudeme svých hříchů litovat.“

W. Hoffsümmer, Kurzgeschichten 3

* Poznámka: Starec je ruský mnich, který cvičením v askezi a v pokoře získal velkou moudrost a duchovní zkušenost, takže je schopen duchovně vést mnichy i laiky. Většinou žije jako poustevník.

Otázky ke katechezi:

- Je pravda, že vědomí hříšnosti vede člověka k pokoře? Kdy?
- Jak se člověk může ubránit tomu, aby přehlížel (zapomínal) své malé i větší hříchy?
- Co to znamená „zpytovat svědomí“? Jak by mělo vypadat a k čemu směřovat?

MALÁ OHLÉDNUTÍ

Katechetické pohlázení

Asi ve třetím roce mé praxe začaly chodit do náboženství dvě sestry. Byly ve 4. a 5. třídě. Chodily dva roky a pak se s maminkou přestěhovaly na druhý konec města. Za další dva roky jsem chtěla všem bývalým žákům dát k Vánocům nějaký dáreček s přáním, aby věděli, že na ně nezapomínám. Těmto sestrám jsem vsunula do dopisní schránky obálku s přáním a dárečkem. Asi za půl roku, když jsem se jednou vrátila domů z práce, seděla ta starší u nás doma a čekala na mne. Ptala se, zda by mohla zase chodit do náboženství, i když už teď navštěvuje střední školu. Odpověděla jsem samozřejmě, že ano. Pak chodila až do doby, kdy mne požádala o kmotrovství při biřmování. Jednoho dne mi pak oznámila, že se rozhodla vstoupit k sestrám klariskám. Přiznala se, že nápad stát se řeholnicí dostala poprvé ve školní lavici. Je to pro mne veliká radost a současně i starost.

Katechetická facka

Zármutek jsem měla, když jeden žák, a to se stává téměř vždycky u těch nejnadějnějších, mi docela zvesela řekl: „Mamka říkala, že příští rok budu chodit zase do jiného kroužku!“ Vysvětlila jsem mu, že náboženství není kroužek, ale předmět na celý život. Slíbil mi, že bude chodit dál, ale nestalo se tak. Nejsmutnější bylo, že v tom druhém roce začal chodit do nižší třídy i jeho bratr. Maminka prosadila, aby šli k prvnímu svatému přijímání oba zároveň, a tím potom oba dala „do jiného kroužku“. Přitom ten starší byl snad nejzvědavější žák za celých deset roků mé praxe. *B. J., Brno*

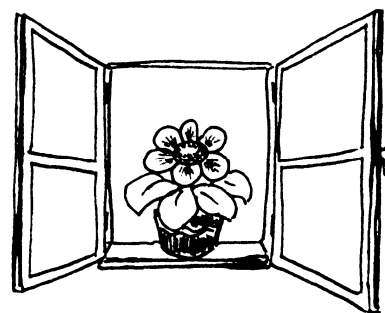
VYLUŠTILI JSTE SPRÁVNĚ?

- ☀ Správné řešení testu: 1a, 2b, 3a, 4c, 5b, 6b, 7c, 8b, 9a, 10b.
- ☀ Jméno Ježíš: *BŮH ZACHRAŇUJE*.
- ☀ Vyrávání o Ježíšovi: Slova, která jsou formou obrázků: *JEŽÍŠ, LIDMI, SVĚT, SRDCE, DOMA, ŠKOLE, HRAJEME, MODLÍME, VESELÍ, SMUTNÍ, SPÍME, RYBÁŘI, JEŽÍŠI, KŘTU, OBJÍMÁ (PŘIJÍMÁ ZA SVÉ DĚTI), JEŽÍŠ, KOSTELA, MŠI SVATÉ, PÍSMÁ, JEŽÍŠE, EUCHARISTII (VE SVATÉM PŘIJÍMÁNÍ)*.
- ☀ Skutky křesťanské lásky: *NAVŠTĚVOVAT NEMOCNÉ A OSAMĚLÉ, SYTIT HLADOVÉ, TĚŠIT ZARMOUCENÉ, PŘIJÍMAT CIZINCE, ODPOUŠTĚT URÁŽKY, MODLIT SE ZA ŽIVÉ I ZEMŘELÉ*.
- ☀ Postní doba: *MODLITBA*. (Jednotlivá slova: myrha, apoštol, lid, daleko, oliva, Ararat, tabule, evangelium.)

PEDAGOGICKÉ OKÉNKO

Katechetické minimum: Symboly a symbolika

Zatímco jsme se minule zamýšleli nad slovním vyjadřováním, máme si dnes přiblížit něco o řeči symbolů. Samotné slovo „symbol“ pochází z řeckého základu „sym-balein“ – sestavit v celek, dát dohromady. Původ tohoto termínu odkazuje na nějaký předmět, který byl rozdělen a jehož poloviny dostali dva různí lidé, kteří jím prokazovali svou totožnost. Známe to i z pohádek: Otec rozlomí prsten a jednu polovinu dá prvním synovi, druhou druhému. Ti se rozejdou do světa, a když se po dlouhé době setkají oni nebo jejich děti, poloviny prstenu, které do sebe zapadají, potvrdí jejich příbuznost. Symbol je tedy nějaký **předmět** (prsten), který **vyjadřuje nějakou skutečnost, která je nehmotná** (přátelství, příbuznost) – např. snubní prsteny jsou svědectvím (symbolem) svazku obou partnerů.

Zvláštním symbolem je lidské tělo. Jím se viditelným způsobem vyjadřuje a sděluje to, co prožíváme nebo poznáváme vnitřně: úsměv, pohazení, slzy, zvýšený hlas – to vše jasně i beze slov ukazuje na vnitřní stav. Ne nadarmo mluví sv. Jakub o potřebě vyjádřit víru skutky: „Někdo však řekne: Jeden má víru a druhý má skutky. Tomu odpovím: Ukaž mi tu svou víru bez skutků a já ti ukážu svou víru na skutcích“ (*Jak 2,18*). Naše tělo, naše jednání je symbolem **par excellence** našeho ducha, který tak může vstoupit do materiálního světa a ovlivnit jej.

Komunikace prostřednictvím symbolů je jedním ze tří způsobů zkušenosti. Neustále jsme obklopeni tichými, neverbálními signály: příroda, předměty, osoby. Druhým stupněm je to, co vyjadřujeme slovy. A nakonec může být naše zkušenost předána prostřednictvím písemného projevu (např. dopis), nahrávky, fotografie, uměleckého předmětu. Je zajímavé, že tradiční pedagogika pracuje spíše s třetím a druhým stupněm, zatímco ten člověku nejbližší a nejdůvěrnější zůstává často opomíjen. Ve škole se pedagog většinou snaží nutit žáka do verbálního projevu (ať už ústního nebo písemného) nebo uměleckého zpracování. Podobně stejným způsobem předává informace. Naopak větší integrace neverbálních projevů (ať jsou to hry nebo jednoduchá symbolika) umožňují větší integraci emočních schopností, a tím pomáhají i dětem, které mají problémy s verbálním vyjadřováním. Jinými slovy: Hodláte přiblížit žákům, čím se uděluje svátostina zvaná popelec. Můžete nakrásně popisovat proces primární dehydratace s následnou prudkou oxidací za vysoké teploty, jejíž produktem v případě dokonalé oxidace budou H_2O , CO_2 a anorganické látky, jimiž se bude popelec udělovat. Ale když prostě vezmete dvě suché ratolesti „kočiček“ z Květné neděle a v rámci zachování bezpečnostních a protipožárních předpisů je před dětmi „proměníte v prach“, tak zřejmě pochopí mnohem více.

Při práci se symbolikou přichází v úvahu několik mechanismů: **zážitek – vyjádření zážitku – pochopení**. Je jasné, že zážitek se musí „zažít“, nestačí o něm mluvit. Může to být místo nebo prostředí, „fyzické“ seznámení s nějakým předmětem nebo jeho výroba, poloha těla apod. Ve druhé fázi se snažíme vyjádřit, co to znamená. A nakonec přichází prohloubení. Uveďme si malý příklad: Je připravena katecheze o víře a o důvěře v Boha a církev. Začneme hrou na „slepce“. Každé dítě se má 10 minut pohybovat se zavázanýma očima a spoléhat pouze na vedení druhých. Co při tom cítilo? Po tomto zážitku je možné dále rozvést, co znamenala důvěra Abraháma, apoštolů..., kteří se nechali vést Bohem.

Výhody a nevýhody symboliky

Zkušenost prostřednictvím symbolů má velkou váhu, protože niterně zasahuje člověka a zapojuje do poznávání všechny jeho smysly a kapacity.

- **Probouzí svět představivosti.** To je na jedné straně dobře, protože pomáhá pochopit jinak těžko popsateľnou skutečnost. Ale může probudit i obrazy, které jsou destruktivní. Např.: pozorovat oheň může přispět k pochopení energie, která se skrývá v každém člověku. Ale může probudit i pyromanické sklony a obraz „moci“, která spaluje, aby žila.
- **Hluboký emoční dopad.** Tím, že se niterně dotýká každého, může přispět k pozitivnímu vývoji jedince. Ale může odhalit i vnitřní zranění a strach, díky kterým se jedinec může ve skupině stát terčem výsměchu.
- **Symbyly podléhají vývoji a jsou často polyvalentní.** Jsou symboly, které jsou jednoznačné – voda, oheň, apod. Ale může se stát, že díky kultuře, jinému prostředí a jiné mentalitě bude tentýž symbol představovat pro různé žáky jinou skutečnost.

Několik praktických pravidel pro užívání symboliky

- Je třeba dobře znát skupinu, ve které pracujete.
- Používejte jen tu symboliku, kterou jste sami prožili – v mládí, ve skupině katechetů.
- Vyberte žáky, aby formulovali své prožitky. Rozhodně se nesnažte tlačit je pouze do toho, co byste chtěli slyšet.
- Nechte si čas pro rozvedení a prohloubení symboliky.
- Nezapomeňte, že vámi používaná symbolika má být oblastí, kde se stýká osobní zkušenost a pravdy zjevení. Úkolem katechety je „předložit“ zjevení za pomoci vhodné symboliky tak, aby výsledný efekt byl přijetím samotného zjevení, ne pouze materiálního symbolu.

Připravuje P. Mgr. Petr Šikula

POSLEDNÍ SLOVO MAJÍ DĚTI

☺ „Děti, kdo z vás dokáže říct, co se stane, když někdo poruší jedno z Desatera přikázání?“ ptá se paní katecheta. Mlčení. „Tak zbude jen devět,“ po chvíli počítání na prstech odpoví Kubíček.

(z Blanska)

☺ „Děti, jak zní 5. tajemství radostného růžence?“ Po chvíli váhání a ticha zazní odpověď: „Kterého jsi, Panno, v chrámě zapoměla!“

(z Ostrovačic)

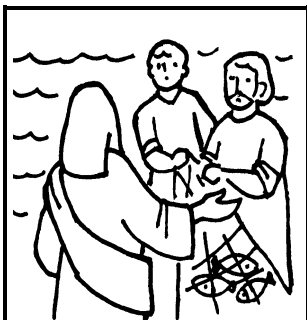

Pro vnitřní potřebu církve
 vydává Biskupství brněnské, Katechetické centrum, Petrov 8, 601 43 Brno,
 tel. 05-4323 5030, kl. 227 nebo 257, e-mail: kc.brno@biskupstvi.cz.
 Redakce: Mgr. Marie Špačková, Mgr. Miroslav Šudoma. Ilustrace: Iva Fukalová.
 Jazyková korektura: RNDr. Josef Gerbrich.
 Distribuuje jednotlivá diecézní katechetická střediska (podle příslušnosti k diecézi).
 Objednávky a změny adres hlaste svému odesílateli uvedenému na obálce, příp. štítku.
 Vychází 9 × do roka (během školního roku). Toto číslo bylo dáno do tisku 9.2.2001.

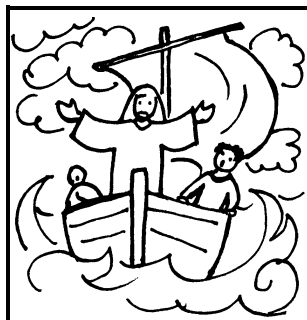
JMÉNO JEŽÍŠ

Ježíš je největší Boží dar pro člověka. On, Boží Syn, vzal na sebe hříchy světa a stal se naším Spasitelem. – Kým je však Ježíš pro mne? Aby ne-
zůstal jen vzdálenou historickou osobností, musím se snažit ho poznávat, setkávat se s ním a dovolit mu, aby proměňoval můj život.

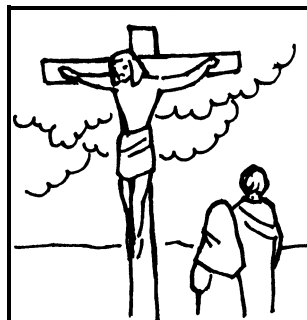
Pokus se správně seřadit jednotlivé situace z Ježíšova života tak, jak šly za sebou. Označ je do kroužků čísla od 1 do 12. Z písmen pod obrázkem pak vznikne tajenka. Dozvíš se z ní, co znamená jméno „Ježíš“ v hebrejštině.

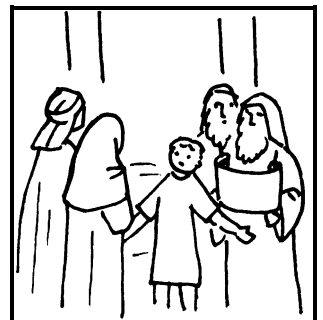
CH

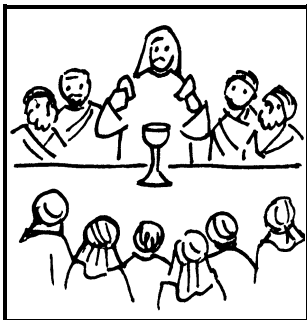
A

J

H

U

B

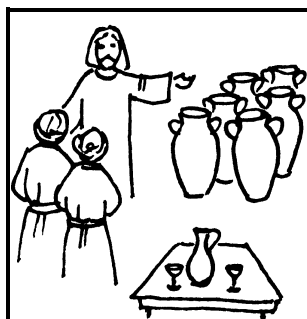
A

Ň

Ů

R

E

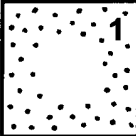

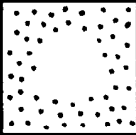
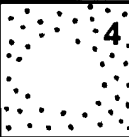
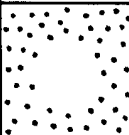

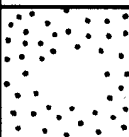

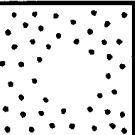
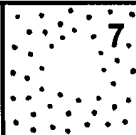

Z

TAJENKA: _____

POSTNÍ DOBA

V postní době se připravujeme na Velikonoce. Snažíme se naplňovat slova, která jsme slyšeli už na Popeleční středě: „Čiňte pokání a věřte evangeliu.“ Pokání je spojeno se snahou přiblížit a otevřít se Bohu, vyhýbat se hříchu a dělat všem lidem radost. Víš, co nám na této cestě pomáhá?

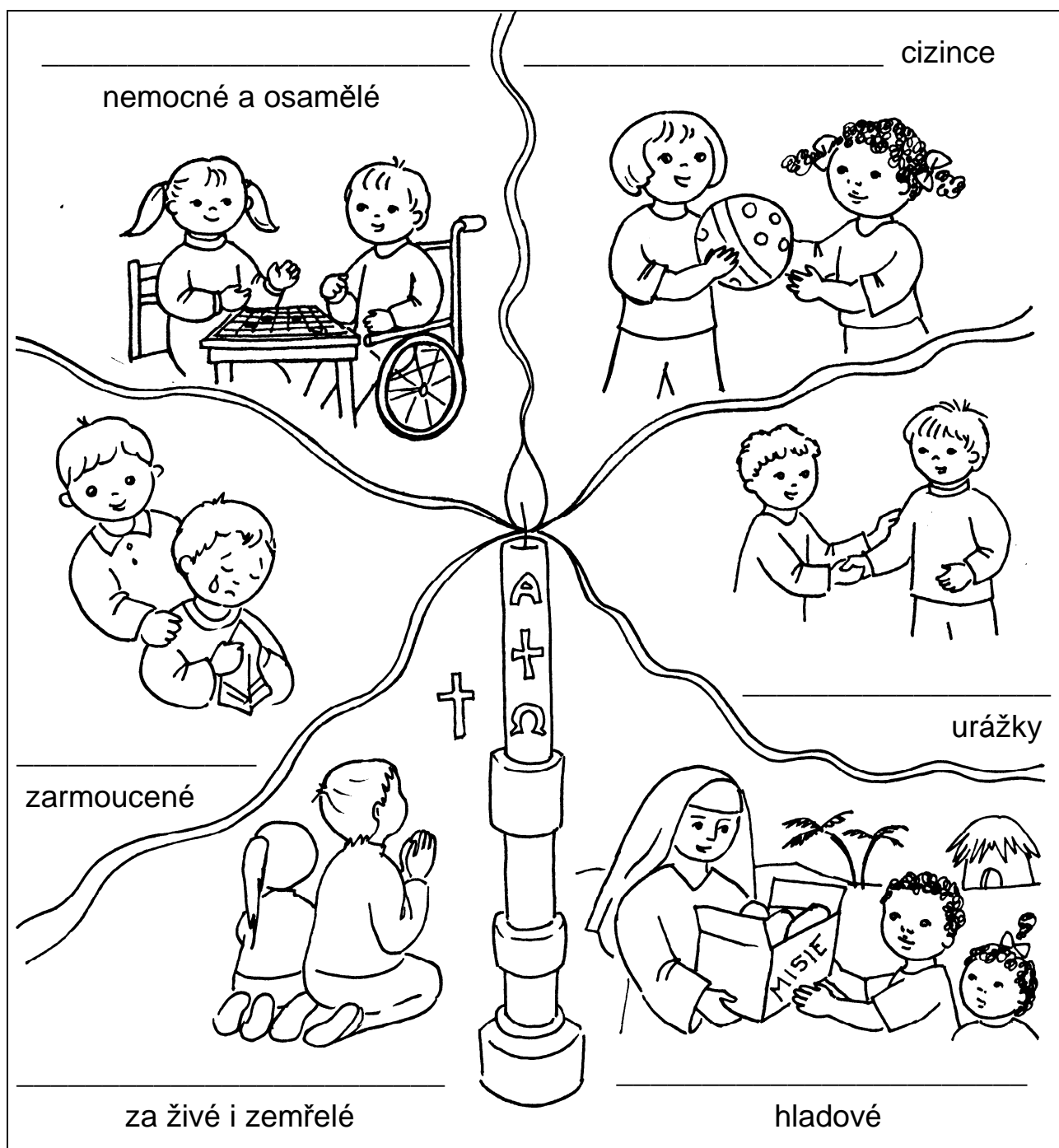
Odpověď najdeš v tajence. Poslední písmeno každého slova je zároveň prvním písmenem slova následujícího. Tajenku přečteš ve vytečkovaných políčkách.

 1							3
			2				
							 4
							
							
							5
							
8							
							6
			 7				

- 1 – 2 vonná mast, kterou Ježíšovi přinesli tři mudrci (Mt 2,11)
- 2 – 3 Ježíšův spolupracovník
- 3 – 4 národ
- 4 – 5 opak blízko
- 5 – 6 strom, který rostl v Getsemanské zahradě
- 6 – 7 hora, na níž přistála Noemova archa (viz Gn 8,4)
- 7 – 8 deska, na níž se píše křídou
- 8 – 9 radostná zvěst Bible

SKUTKY KŘESŤANSKÉ LÁSKY

Ježíš chtěl, abychom byli světlem světa. Řekl: „Tak ať vaše světlo svítí lidem, aby viděli vaše dobré skutky a velebili vašeho Otce v nebesích.“ Nás křesťany by proto měli ostatní poznat podle lásky. – Skutků křesťanské lásky je mnoho. Některé jsou nakresleny na obrázku. Snažíš se o některé? Víš, proč je uprostřed nakreslena velikonoční svíce?

Doplň ke slovům v obrázcích správná slovesa:

modlit se – navštěvovat – odpouštět – přijímat – těšit – sytit

VYPRÁVĚNÍ O JEŽÍŠOVI

nedělá rozdíly mezi . Jeho láska

patří celému . On vidí do každého člověka. Je

s námi, když jsme , když jsme ve ,

když si , a také když se . Je s námi, když

jsme , když jsme , když pomáháme, a dokon-

konce i když .

Můžeme mu věřit stejně jako - Šimon, Ondřej,

Jakub a Jan. Měli bychom mu říct: „Pane , co chceš,

abych udělal?“

Ve svátosti nás , a my můžeme tak jako

on volat k Bohu: „Otče!“

Pán nás zve každou neděli do , abychom

se s ním setkali při , abychom naslouchali

slovům a abychom přijali v .

Pomůcky, které mohou účastníci soutěže používat: Písmo sv., nedělní misálek (nebo Katolický týdeník s nedělními texty), jakýkoli slovník, a také se mohou kohokoliv zeptat.

Možnosti využití navržené soutěže:

Farní soutěž: Vše probíhá v kostele. Dětem vysvětlíme, kdo patří do které kategorie. Upozorníme, aby dávaly dobrý pozor na evangelium, příp. i na homilii k němu.

Rozdávání lístečků probíhá většinou po mši svaté. Odpovědi se odevzdávají do krabice připravené na určeném místě.

Školní soutěž: Děti jsou v náboženství vyzvány, aby v neděli dávaly v kostele dobrý pozor. V náboženství pak obdrží lístečky s otázkami a dozví se, jaké budou podmínky podávání odpovědí.

Soutěž a její vyhodnocení může proběhnout podobně jako farní, ale na půdě školy. Tento způsob je možný tam, kde všechny děti, nebo aspoň jejich převážná většina, navštěvují nedělní bohoslužby.

Využití formou postních katechezí:

Je vhodné tam, kde děti nemají možnost (třeba s ohledem na rodiče) pravidelně chodit v neděli do kostela. S dětmi uděláme krátké katecheze na témata postních nedělí (např. na začátku nebo konci hodiny náboženství) a přidáme otázky.

Všechny varianty mohou počítat se spoluprací a podporou rodičů.

3. neděle postní

Obtížnost A

1. O kterém stromu byla řeč v dnešním evangeliu?
2. Napiš nebo namaluj, komu jsi v poslední době udělal radost.

Obtížnost B

1. Jaký druh vyprávění Ježíš často používal?
2. Co se ti v poslední době podařilo?

Obtížnost C

1. Kdo může být vinař a kdo neplodný strom v dnešním evangeliu?
2. Napiš aspoň tři vlastnosti (tj. ovoce), které bys chtěl v životě přinášet.

Květná neděle

Obtížnost A

1. Do kterého města vjížděl Ježíš na oslíku ?
2. Napiš nebo namaluj, s kým ses o něco rozdělil a nebo co sis odřekl.

Obtížnost B

1. Jak se jmenuje týden, který začíná Květnou nedělí?
2. Co je pro tebe největší púšť?

Obtížnost C

1. Co znamená slovo Mesiáš?
2. Jakým způsobem se může člověk postit? Co děláš ty?

2. neděle postní

Obtížnost A

1. Které apoštoly vzal s sebou Ježíš na horu?
2. Ježíš se šel na horu modlit. Napiš, které umíš modlitby.

Obtížnost B

1. Jaká slova uslyšeli apoštolové při Ježíšově proměnění?
2. Uveď nějaký konkrétní příklad, jak můžeme poslouchat Ježíše.

Obtížnost C

1. V Písmu sv. se vícekrát vyskytuje „oblak“ Čeho je symbolem?
2. Co ti při modlitbě dělá radost, a co potíže?

5. neděle postní

Obtížnost A

1. Jmenuj aspoň dvě osoby z dnešního evangelia.
2. Komu jsi v poslední době pomohl? Jak? Napiš nebo nakresli.

Obtížnost B

1. Na jaký zákon se odvolávali farizeové, když přivedli k Ježíšovi hříšnici?
2. Doplň biblický citát: „Nesudte, a ...!“

Obtížnost C

1. Které přikázání Desatera se vztahuje na hřích cizoložství?
2. Může být lidský trest spravedlivý? Pokud ano, kdy? Pokud ne, proč?

1. neděle postní

Obtížnost A

1. Jak se jmenuje středa, kterou začíná postní doba?
2. Namaluj Ježíše na poušti nebo vymaluj obrázek na přední straně.

Obtížnost B

1. Na co se připravujeme v postní době?
2. Co je to pokušení? Uveď příklad.

Obtížnost C

1. Co znamená pro křesťana udělování popelce?
2. Která jsou podle tebe nejčastější pokušení, s kterými se lidé ve tvém věku setkávají?

4. neděle postní

Obtížnost A

1. Kolik synů měl otec z Ježíšova podobenství?
2. Jak se jmenuje modlitba, kterou se obracíme na Boha Otce? Umíš ji už?

Obtížnost B

1. Jak říkáme té vlastnosti, že Bůh má slitování a odpouští?
2. Co je nezbytně potřeba k odpuštění hříchů ze strany člověka?

Obtížnost C

1. Kdo může být otec a kdo syn z dnešního evangelia?
2. Najdi v Písmu nějaký žalm, který opěvuje Boží milosrdenství.

POSTNÍ SOUTĚŽ na základě textů evangelia cyklu C

Navržené otázky vycházejí jednak z evangelií dané neděle, jednak směřují k hlubšímu pochopení a prožití postní doby.

Kategorie:

Obtížnost A: vhodné pro 1. až 3. třídu.

Obtížnost B: vhodné pro 4. až 7. třídu.

Obtížnost C: vhodné pro 8. a 9. třídu.

Otázky si můžete libovolně upravit a pozměnit podle vlastních podmínek. Kategorie rovněž.

První otázka je spíše naukového charakteru, druhá je praktičtější. Zvláště u obtížnosti C půjde již o vlastní názory a zkušenosti žáků.

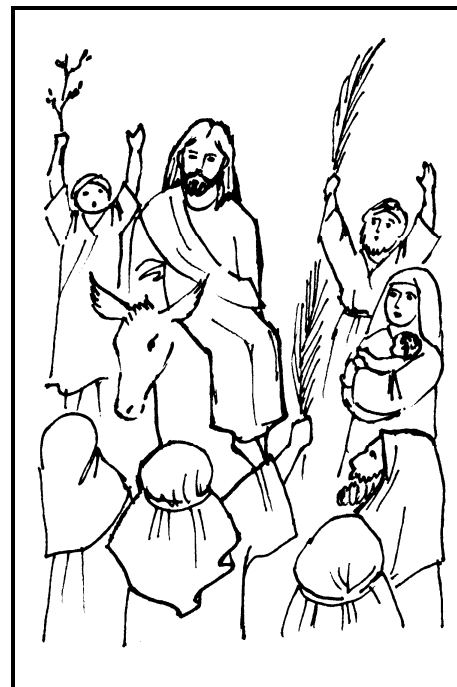
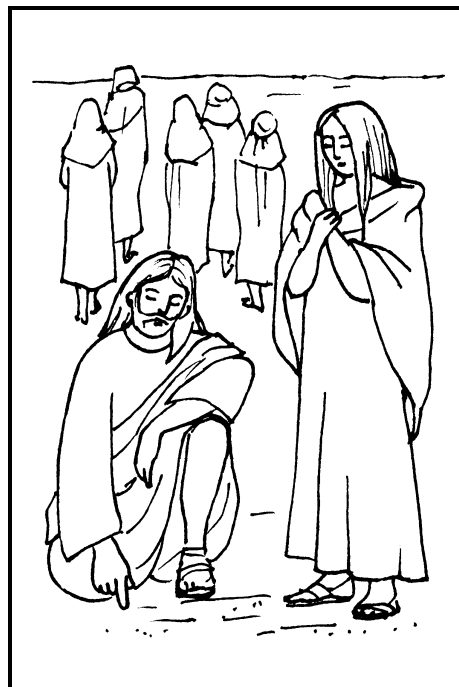
Co je třeba si připravit?

Lístičky,

které získáme tak, že tento list namnožíme pro všechny děti (oboustranně) a obrázky k jednotlivým nedělím vystříháme. Nerozdáme je najednou, ale postupně je budeme dávat v příslušnou neděli těm dětem, které do kostela přijdou.

Vyjasnit si, jaké budou **odměny** a kdy proběhne vyhodnocení: buď po každé neděli zvlášť, nebo souhrnně o (či po) Velikonocích za celou postní dobu.

Stanovit pravidla, podle kterých se budou účastníci řídit. To znamená: určit **termín, do kdy** se mohou předávat odpovědi ke každé neděli, **místo, kam** budou odpovědi odevzdávat (připravit krabici), a **způsob jak mají odpovědi vypadat** (v obálce či ne,

REBEKA

13.

Její bratrem byl Lában. Když se Abrahámův služebník vydal hledat nevěstu pro Abrahámovu syna, uviděl ji, jak čerpala vodu ze studny. Dala mu napít a napojila i jeho velbloudy. Ona i rodiče souhlasili se svatbou, a tak se vydala se služebníkem za svým nastávajícím manželem Izákem. Narodila se jim dvojčata Ezau a Jákob.

PILÁT PONTSKÝ

13.

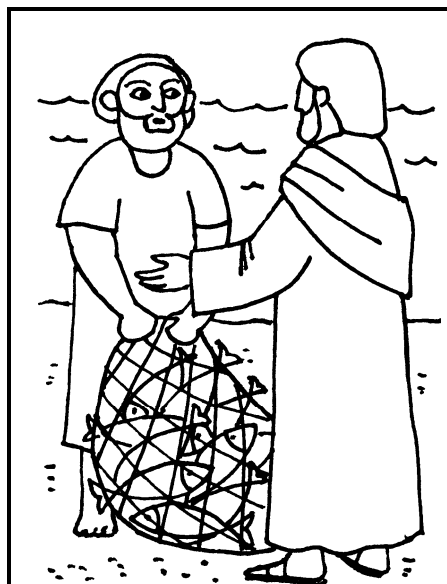
Byl to Říman. V době Ježíšově byl judským vládařem. Stal se Ježíšovým soudcem. Chtěl Ježíše propustit, protože důkazy proti němu se mu zdály nedostatečné. Lidé však hrozili, že si budou stěžovat u císaře. Proto Ježíše nechal zbičovat, a pak i ukřižovat. Jeho manželka ho před tím varovala. Umyl si ruce na znamení, že se necítí ničím vinen.

ÁRON

14.

Byl starším bratrem, mluvčím a pomocníkem patriarchy, který vyvedl Izraelity z egyptského otroctví. Stal se veleknězem izraelského národa s dědičným právem. Zpronevěřil se vůči Bohu zhotovením zlatého telete, kterému se lidé klaněli jako modle, když jeho bratr byl na hoře Sinaj. Jeho bratr se jmenoval Mojžíš, sestra Miriam.

APOŠTOL JAKUB

14.

Byl galilejským rybářem a jedním z prvních apoštolů. Jeho otcem byl Zebedeus a bratrem Jan. Ježíš nazval oba sourozence „synové hromu“. Chtěli přední místa v Ježíšově království. Ježíš jim řekl, že první budou poslední a poslední první. Spolu s Janem a Petrem byl svědkem několika výjimečných událostí. Byl popraven v Jeruzalémě za Heroda Agrippy asi r. 44.

POZNÁŠ POSTAVY
NOVÉHO ZÁKONA

KARTIČKY
PRO BYSTRÉ HLAVIČKY

POZNÁŠ POSTAVY
NOVÉHO ZÁKONA

KARTIČKY
PRO BYSTRÉ HLAVIČKY

POZNÁŠ POSTAVY
STARÉHO ZÁKONA

KARTIČKY
PRO BYSTRÉ HLAVIČKY

POZNÁŠ POSTAVY
STARÉHO ZÁKONA

KARTIČKY
PRO BYSTRÉ HLAVIČKY

POZNÁŠ POSTAVY
NOVÉHO ZÁKONA

KARTIČKY
PRO BYSTRÉ HLAVIČKY

POZNÁŠ POSTAVY
NOVÉHO ZÁKONA

KARTIČKY
PRO BYSTRÉ HLAVIČKY

POZNÁŠ POSTAVY
STARÉHO ZÁKONA

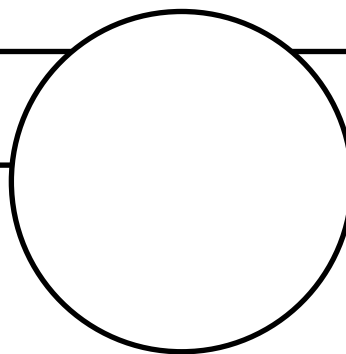
KARTIČKY
PRO BYSTRÉ HLAVIČKY

POZNÁŠ POSTAVY
STARÉHO ZÁKONA

KARTIČKY
PRO BYSTRÉ HLAVIČKY

Podněty ke mši svaté pro rodiče s dětmi

Náměty k promluvám s využitím předmětů všedního dne

podle W. Hoffsümmerra

4. NEDĚLE POSTNÍ: Lk 15,1-3.11-32 (C)

Téma: *Marnotratný syn aneb milosrdný otec*

Předmět: *Záchranné kolo*

Krátká úvaha předem: Pro farizeje a učitele zákona bylo skandální, jak Ježíš přijímal celníky a hříšníky. Ježíš je však jen obrazem nekonečně dobrého Boha, který jedná tak, jak jedná otec v dnešním evangeliu. Starší syn se podobá farizeům a zákoníkům, v mladším lze vidět celníky a hříšníky, kteří mění svůj život a přicházejí za Ježíšem.

Námět k promluvě: Kněz přinese nafukovací plavací kolo. Jako obvykle se ptá, co je to za předmět a k čemu slouží. Když někdo neumí plavat, kolo mu pomůže, aby se udržel nad vodou. Když se někdo topí, přispěchá mu na pomoc jiný člověk a hodí mu záchranné kolo. Co je však důležité, aby se člověk zachránil? Musí se kola chytit a snažit se plavat. Jinak mu ani kolo nepomůže.

Svátost smíření
je záchranné kolo,
které mi nabízí Bůh.

Kněz se dětí zeptá, zda dovedou plavat, zda už někdy použily kolo atp. Pak řekne: Nám křesťanům nejde jen o to zachránit si tento pozemský život – i když i to je moc důležité. Chceme zachránit také svůj život pro věčnost. A představte si, že Bůh nám nabízí takové záchranné kolo, dokonce několik! Uhodl by někdo, jaké? Jsou to svátosti.

Dnes si řekneme o jedné svátosti, kterou nám zvláště připomíná příběh dnešního evangelia. Je to *svátost smíření*.

Dnešní příběh je velmi známý. Je to opět *podobenství*, to znamená, že nejde o skutečnou událost nebo návod pro rodiče, jak mají vychovávat děti. Příběh nám chce ukázat, jak s námi jedná Bůh. – Mladší syn si vynutí, aby mu otec dal jeho část majetku, odchází z otcovského domu a veškeré jmění hříšným životem rozháze. Teprve až ho opustí špatní přátelé a má hlad, vzpomene si na svého otce, u kterého měl všechno. Poznává, že jednal špatně. Byl to hřích – provinil se nejen vůči svému dobrému otci, ale i vůči Bohu. Rozhodne se vrátit k otci a poprosit ho o odpuštění. Čekali bychom, že ho otec zahrne výčitkami a dá mu najevo svou převahu, ale on ho vyhlíží a jde mu naproti. Bez výčitek ho objímá, nechá ho čistě obléct a vystrojí hostinu na oslavu toho, že se syn vrátil. Protože „byl mrtev, a žije“. Tolik stručný obsah příběhu.

Kněz se dětí zeptá, kdo je v tomto příběhu otec a kdo může být syn. – Tak jako otec, čeká Bůh na každého z nás ve svátosti smíření. Můžeme k němu přijít s čímkoliv. Vždyť mladší syn neměl vůbec nic, čím by se mohl pochlubit. Bůh nám podává takové záchranné kolo. Chytit se

ho můžeme, pokud svých hříchů litujeme. I nás otec už vyhlíží a těší se, že nás obejmě. Udělá to ne jednou, ale třeba stokrát a tisíckrát. Má nás moc rád.

Úkol: Připravit se na svátost smíření.

5. NEDĚLE POSTNÍ: Jan 8,1-11 (C)

Téma: Ježíš a hříšnice

Předmět: Kaktus

Krátká úvaha předem: Může trest vykořenit zlo? Ježíš nás varuje, abychom lehkověrně neposuzovali srdce a smýšlení druhých lidí. Neděli poté, co jsme slyšeli podobenství o milosrdném otci, nám Ježíš sám ukazuje toto milosrdenství v praxi. Kvůli němu ho také obvinili, protože „obvyklou morálku“ převrátil na ruby.

Námět k promluvě: Kněz přinese kaktus, který má mnoho bodlinek. Dobře si ho prohlédneme. Zkusíme si, jak píchá. Na první pohled by se dalo říct, že kaktus nemá místo, kde by nebyly „trny“ – je samá bodlina.

Když má však kaktus k tomu podmínky, může vykvést. Jeho květy bývají nádherné. Skoro se člověk diví, že se něco tak krásného mezi bodlinami mohlo „vyklubat“.

Jako bodlinatý kaktus, tak může vypadat člověk, který má mnoho chyb a hříchů. Může druhé zranit, tak jako kaktus svými bodlinkami píchá. Proto se od špatného člověka všichni odvracejí.

O jedné velké hříšnici jsme slyšeli v dnešním evangeliu. Zákoníci a farizeové ji přivedli k Ježíšovi. „Máme ji ukamenovat, jak to nařizuje zákon?“ zeptali se ho. Byli zvědaví, co řekne. Všechno chtěli použít proti Ježíšovi. Ježíš však na jejich otázku neodpovídal, ale psal prstem do písku. Když na něho stále naléhali, řekl jim: „Kdo z vás je bez hříchu, ať po ní hodí kamenem první.“ Když to uslyšeli, jeden za druhým se vytrácel, až zůstal Ježíš se ženou sám. Řekl jí: „Nikdo tě neodsoudil? Ani já tě neodsuzuji. Jdi a už nehřeš!“

Ježíš neodsoudil ženu, odsoudil pouze její hřích. Dal jí možnost, aby změnila svůj život. Tak jedná Bůh s každým hříšníkem. Nechce, aby zahynul, ale chce, aby se změnil a zachránil se pro věčnost.

V každém člověku je alespoň kousek dobra. Když se hříšník obrátí a změní svůj život, zazáří to dobro, které je v něm skryto, jako když se na bodlinatém kaktusu objeví krásný květ.

Úkol: Pomodlit se za obrácení hříšníků.

KVĚTNÁ NEDĚLE: Lk 19,28-40 (C)

Téma: Vjezd do Jeruzaléma

Předmět: Palmová ratolest či jiná zelená větvíčka

Krátká úvaha předem: Ježíš – očekávaný Mesiáš – vjíždí do Jeruzaléma ne na koni, jak by to udělal nějaký světský panovník, ale na oslu. Lidé ho vítají palmovými ratolestmi jako krále.

Námět k promluvě: Kněz přinese zelenou ratolest. Zeptá se, co drží v ruce. Děti odpovídají: větvíčku. Ano, je to větvíčka, někdy takové větvíčky říkáme ratolest. (Pro menší děti je to těžké

slovo, proto to vysvětlení.) Jak vypadala tato větvička v zimě? Byla bez listů, tmavá, jakoby mrtvá. S příchodem jara na ní vypučely pupeny, pak lístečky. Větvička ožila. Je v ní nový život. Zelená větvička je symbolem života. Vzpomeňme si třeba na Noema, který se při potopě zachránil se svou rodinou v arše. Jak poznal, že je na zemi zase nový život? Podle zelené ratolesti, kterou přinesla holubice.

Ježíš Kristus
je vítěz nad smrtí.

V každé zemi rostou jiné stromy, podle podnebí, které tam je. Tak například v zemi, kde žil Ježíš, nejčastěji rostou olivy nebo palmy. Kněz se dětí zeptá, zda vědí, jak vypadá palma. U nás máme většinou jen pokojové palmy. Z jedné takové může mít kněz ratolest. Zeptá se, kde nejčastěji bývá taková ratolest zobrazena. Ano, na hřbitově! Vídáme ji na pomnicích, protože palmová ratolest je znamením vítězství: vítězství nad smrtí. Znamením věčného života.

Co dnes slavíme? Ježíšův vjezd do Jeruzaléma. Lidé mu mávali palmovými ratolestmi (*Jan 12,13*) a prostírali mu je na cestu, aby ho uvítali jako krále. Mysleli si, že se stane mocným vládcem nad izraelským národem a vysvobodí ho jednou provždy od okolních nepřátel. Ježíš byl ale jiný král. Nepřijel na koni, jak by to udělal ten, kdo chce být mocným králem. Přijel na oslátku. Ježíš byl jiný král, než si představovali: narodil se ve stáji, žil v chudé rodině, pomáhal nemocným, opuštěným a hříšníkům, jel na oslu, umýval učedníkům nohy, zemřel se zločinci. To však nebyl konec všeho. My už víme, že Ježíš přemohl smrt, vstal z mrtvých a připravil nám všem nový život.

Když si dnes přineseme větvičku (palmovou, olivovou, jívovou apod.), zasuneme ji za kříž. Bude nám celý rok – a vlastně i celý život – připomínat: Ježíš Kristus je náš král. On je vítěz nad smrtí. On nám připravil nový život. S ním vstaneme z mrtvých také my.

Úkol: Větvičku, kterou kněz požehnal, dát doma za kříž.

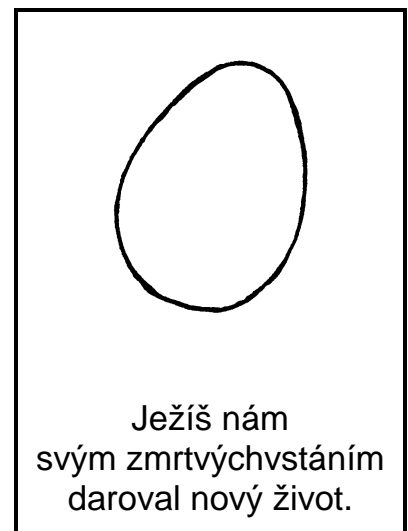
ZMRTVÝCHVSTÁNÍ PÁNĚ: Jan 20,1-9 (C)

Téma: *Ježíš zvítězil nad smrtí*

Předmět: *Bílé slepičí vajíčko*

Krátká úvaha předem: Ženy příběhly od Ježíšova hrobu s šokující zprávou: Ježíš vstal z mrtvých. Učedníci považují jejich sdělení za nesmysl. Petrův údiv ještě není vírou. Teprve Ježíš sám musel učedníkům otevřít oči. To potřebujeme i my.

Námět k promluvě: Kněz přinese obyčejné slepičí vajíčko. Proč se vejce stalo velikonočním symbolem? Zkusíme si ho popsat. Navenek na něm není nic zvláštního. Tvrdá, ale i křehká skořápka. Uvnitř – když ho maminka rozklepne – vidíme žloutek a bílek. A přesto toto obyčejné vajíčko – napohled mrtvý předmět – může skrývat velký zázrak – nový život. Když k tomu má potřebné podmínky, narodí se z vajíčka krásné žluté živé kuřátko, které pípá, poskakuje, má heboučké chmýří... (Zeptáme se dětí, jestli už viděly živé kuřátko (nebo aspoň na obrázku čiv televizi).

Ježíš nám
svým zmrtvýchvstáním
daroval nový život.

Vědci zkoumají všechno, a tak také prozkoumali, jak se kuřátko klube ze skořápky. Když vyroste tak, že vyplní skoro celý prostor vajíčka, začne mít nedostatek vzduchu a stoupá mu

krevní tlak. Má strach, protože mu zbývá jen troška vzduchu na přežití. Tento strach by mu však k osvobození ze skořápky nic nepomohl, kdyby mu Stvořitel nedal malý nástroj, tzv. vaječný zub. Ten má kuře na horní části zobáčku. Tento „nástroj“ kuře zatím nepoužilo, a také v budoucnu ho už nikdy nepoužije, protože časem zanikne. Pomocí tohoto „zubu“ se vyklovává na svobodu. Po asi osmi hodinách tvrdé práce může vyskočit do nového života.

Je to přiléhavé přirovnání pro člověka. Můžeme si představit, že náš život probíhá jakoby v takovém velkém vajíčku. Jsou sice lidé, kteří tvrdí, že mimo tento pozemský život nic neexistuje. Ale velcí přírodovědci, kteří pronikli do tajemství stvoření hlouběji než my, jsou skromní a říkají: „Víme o světě stále velmi málo. Čím více poznáváme, tím více narážíme na nevysvětlené otázky.“

My křesťané věříme, že kromě tohoto světa, který poznáváme očima, je ještě jiný svět. Říkáme přece: „Ježíš je uprostřed nás“, a přece ho nevidíme. Je mnoho tajemství kolem nás, která nemůžeme vnímat svými smysly.

Když člověk umírá, cítí strach – jako kuřátko – před tím novým a neznámým. Ale i nám dal Stvořitel nástroj, kterým „prorazíme“ skořápku našeho světa. Je to víra ve zmrtvýchvstání. Kdo má odvahu tento nástroj použít, ten rozšíří svůj pohled do života ve svobodě, kterou si ani nemůžeme představit. Pak budeme s údivem poznávat, jak úzká a ohraničená byla skořápka našeho dosavadního života. Uvidíme Ježíše i ty, kteří nás předešli na věčnost. Už teď se na to můžeme těšit! Jak to všechno bude, nevíme. Ale víme: Nebudeme už potřebovat slunce, protože naším sluncem bude Ježíš, který nám daruje to, co „ani oko nevidělo, ani ucho neslyšelo, na co ani lidská mysl nepomyslela“. Budeme tam, kde „už nejsou ani slzy, ani utrpení ani trápení“.

O Velikonocích oslavujeme Ježíšovo zmrtvýchvstání. Slyšeli jsme o něm v dnešním evangeliu. Ježíš, jehož pozemský život skončil hrozně, znovu žije. Učedníci se s ním setkávají. Je to něco neuvěřitelného. A tento Ježíš říká, že tak jako on vstaneme i my.

Máme proto všechny důvody k tomu, abychom se o Velikonocích radovali, a abychom krásně zdobili vajíčka jako symbol nového života.

Úkol: Namalovat velikonoční vajíčko, poslat pohled apod.

Maš